PORADNIK ORGANIZATORA

KULTURA FIZYCZNA i SPORT W POLSCE LUDOWEJ

Nr 12

GŁÓWNY KOMITET KULTURY FIZYCZNEJ

1951

PORADNIK ORGANIZATORA SPO

Z. DALL

KULTURA FIZYCZNA i SPORT W POLSCE LUDOWEJ

Nr 12

WYDAWNICTWO
GŁÓWNEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ

Redaktor St. Zakrzewski

Na zlecenie
Głównego Komitetu Kultury Fizycznej
Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej
Warszawa 1952.

Drukowano w nakładzie 30.000 egz. Format B6
na papierze druk sat. V klasy 70 g
w Zakł. Graf. i Wydawn. „Dom Słowa Polskiego"
Skład rozpoczęto dnia 15. I. 1952 r.
Nr. zam. 168 z dn. 3.I.52 r. Druk. ukończono
w sierpniu 1952. Obj. 2 1/4 ark. wyd. 4 ark. druk.

3-B-60356

KULTURA FIZYCZNA I SPORT W POLSCE LUDOWEJ

Do 1939 r. ruch sportowy w Polsce, tak jak w każdym państwie kapitalistycznym, występując pod kłamliwym hasłem apolityczności, był jednym z narzędzi wychowania młodzieży w duchu ideologii burżuazyjnej. Uwydatniło się to szczególnie silnie w okresie postępującej faszyzacji kraju przez rządzącą klikę sanacyjną, która również w życiu sportowym poczęła stosować metody żywcem zapożyczone od Hitlera i Mussoliniego. Sanacja opanowała istniejące w Polsce organizacje sportowe, pragnąc je wykorzystać jak najpełniej jako organizacje faszyzujące, mające wychowywać sportowców w duchu szowinizmu i nienawiści do wszystkiego, co postępowe.

Sport był więc w rękach sanacji narzędziem walki klasowej z proletariatem, bronią używaną do hamowania rosnącego oporu mas robotniczych. Temu celowi służyły również imprezy sportowe organizowane w Polsce przedwrześniowej, które w myśl życzeń sanacyjnych wodzirejów sportowych miały odwracać uwagę młodzieży od problemów socjalnych.

Mimo pewnych prób przedsięwziętych przez sanację w kierunku umasowienia sportu, prób wypływających, jak stwierdziliśmy z tendencji do opanowania życia sportowego i wprzęgnięcia go w nurt faszyzacji kraju, sport w przedwojennej Polsce nie zatracił swego elitarnego charakteru, szczególnie w takich dyscyplinach, jak żeglarstwo, hippika i tenis,

Człowiek pracy rozmyślnie i celowo był pozbawiany możliwości racjonalnego uprawiania sportu. Ceny sprzętu sportowego były tak wysokie, że mogli go nabywać tylko ludzie zamożni. Stadiony i pływalnie były niedostępne dla robotników, a trener czy lekarz otaczał opieką jedynie ,,gwiazdy'', zapewniające atrakcyjność imprez sportowych.

Jeżeli mimo to sport polski miał w okresie przedwojennym pewne sukcesy, szczególnie w postaci indywidualnych wyczynów, przypisać to należy uzdolnieniu naszej młodzieży oraz wysiłkowi grupy postępowych działaczy i wychowawców kultury fizycznej.

Po wyzwoleniu kraju przez Armię Radziecką, z chwilą gdy władzę w Polsce ujął w swe ręce lud pracujący, w Polsce Ludowej powstały zupełnie nowe, nie spotykane dotychczas możliwości rozwoju kultury fizycznej i sportu.

Przy wytyczaniu zadań dla sportu Polski Ludowej natrafiono początkowo na poważne trudności. Okupacja hitlerowska spowodowała straszliwe zniszczenie urządzeń i obiektów sportowych. Kadry instruktorskie były znikome i nie wyszkolone. Działacze sportowi pracowali

w większości w oparciu o stare wzory burżuazyjnego sportu, a niektórzy z nich wręcz przeciwstawiali się nowym, postępowym formom ruchu sportowego. Wszystkie te trudności trzeba było przezwyciężać.

Dzięki olbrzymim politycznym, gospodarczym i kulturalnym osiągnięciom naszego państwa ludowego, w oparciu o najlepsze na świecie wzory masowego sportu radzieckiego, trudności zostały pokonane i w sporcie odrodzonej Polski przeprowadzono zasadnicze zmiany. Wyrazem tych zmian stały się nowe, postępowe formy organizacyjne ruchu sportowego, ściśle powiązane z politycznym i kulturalnym rozwojem kraju.

Zasadniczą cechą kultury fizycznej w Polsce Ludowej jest jej coraz bardziej rosnąca powszechność. Budowa nowego sportu polskiego szła w kierunku umasowienia i uprzystępnienia uprawiania sportu wszystkim bez wyjątku obywatelom. Wychowanie fizyczne i sport stały się częścią składową wychowania młodego pokolenia, stały się ważnym elementem odpoczynku i wczasów pracownika fizycznego i umysłowego, stały się orężem walki o wzmożenie sił mas pracujących w ich twórczej pracy i w walce o lepszą przyszłość, w walce o utrwalenie pokoju.

Kultura fizyczna stała się więc w Polsce Ludowej organiczną częścią składową ogólnej kultury narodowej, a sport — jednym z ważnych czynników socjalistycznego wychowania.

TRZY OKRESY ROZWOJU KULTURY FIZYCZNEJ W POLSCE LUDOWEJ

W rozwoju kultury fizycznej w Polsce Ludowej od momentu wyzwolenia spod jarzma okupanta do chwili obecnej możemy rozróżnić trzy okresy.

Pierwszy etap — to okres, gdy wróg klasowy, przeciwstawiając się wszelkimi środkami władzy ludu, zmierzając do restauracji kapitalizmu w Polsce, nie mógł, rzecz jasna, ominąć życia sportowego, które stało się również terenem walki klasowej. Sport polski, doznając pomocy partii i rządu, wszedł na drogę rozwoju, lecz rozwój ten postępował, podobnie jak rozwój całego kraju, w ostrej walce klasowej. Wskutek właśnie nacisku wroga klasowego rozwój sportu przybierał charakter żywiołowy, w wielu wypadkach wróg wpływał na stosowanie w sporcie starych, opartych na przedwrześniowych tradycjach form organizacyjnych

W styczniu 1946 r. Krajowa Rada Narodowa uchwaliła dekret powołujący do życia Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego oraz Rady WF i PW jako czynnik społeczny w ruchu sportowym, będący

dopełnieniem władz państwowych. PUWF i PW nie spełnił jednak swych zadań. Zamiast kierować sportem — patronował mu.

Nie bez wpływu na ten stan rzeczy pozostawała działalność elementów reakcyjnych, które usiłowały wyzyskać wszelką sposobność do umocnienia swych pozycji. Życie sportowe w kraju rozwijało się wprawdzie coraz żywiej i intensywniej, ale niejednokrotnie przybierało formy mieszczańskie. W wielu wypadkach organizacje sportowe, związki i kluby stawały się schronieniem reakcji, która — wyparta z ważniejszych odcinków życia społecznego — szukała sobie bazy i bezpiecznego „gniazdka" właśnie w sporcie, chcąc stamtąd oddziaływać na młodzież.

Stopniowo jednak dzięki pomocy i opiece partii sport polski wyzbywał się tego smutnego spadku, otrzymanego po burżuazyjnych rządach przedwrześniowych. Kultura fizyczna zaczęła wiązać się coraz ściślej z rozwojem społeczno-politycznym kraju i coraz szerszym zasięgiem obejmowała młodzież i masy pracujące miast i wsi.

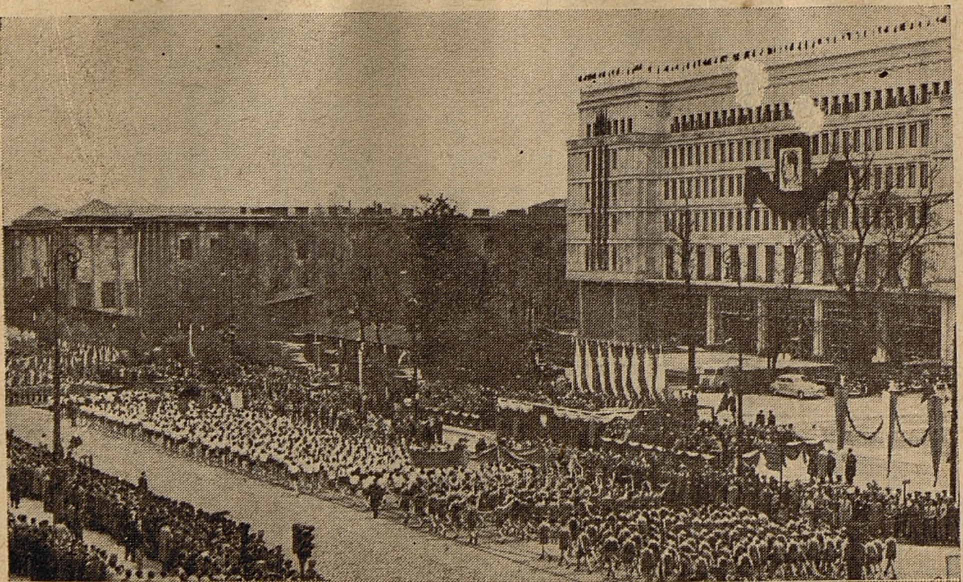
Nową drogę dla kultury fizycznej Polski Ludowej zaczął wykuwać rozwijający się na terenie Związków Zawodowych sport mas robotniczych. Włączenie przez Związki Zawodowe do swych zadań zagadnienia wychowania fizycznego i sportu stworzyło dla rozwoju kultury fizycznej w Polsce nowe, wielkie możliwości, udostępniające klasie robotniczej masowy udział w sporcie.

Drugi etap pracy rozpoczyna się na początku 1948 r.

W dniu 29 lutego 1948 r. Sejm Ustawodawczy uchwalił ustawę o powszechnym obowiązku przysposobienia zawodowego, wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego młodzieży oraz o organizacji spraw kultury fizycznej i sportu. Ustawa była dalszym krokiem na drodze rozwoju polskiego ruchu sportowego i łączyła sport z całokształtem zagadnień ruchu młodzieżowego. Powoływała ona Naczelną Radę dla Spraw Młodzieży i Kultury Fizycznej oraz Główny Urząd Kultury Fizycznej.

Połączenie się organizacji młodzieżowych w Związek Młodzieży Polskiej, masowy ruch sportowy, jak również wielki wzrost Powszechnej Organizacji „Służba Polsce" sprawiły, że Naczelna Rada dla Spraw Młodzieży i Kultury Fizycznej nie mogła nadążyć z wypełnieniem swych zadań. Ogromny wzrost tempa rozwoju życia sportowego wymagał jednolitego kierownictwa, wpływu oraz kontroli organizajci społecznych, a szczególnie partii, której rola również w życiu sportowym była dotychczas pomniejszana przez prawicowo-nacjonalistyczną grupę Gomułki.

Karczując wpływy reakcji w sporcie polskim, przezwyciężając sprzyjające jej błędne poglądy gomułkowszczyzny, oparto się przy opracowywaniu nowej struktury sportu polskiego, na cennych i bogatych doświadczeniach Związku Radzieckiego, państwa, które zbudowało najpotężniejszy, najbardziej masowy i demokratyczny sport na świecie. W oparciu o wzory masowego sportu radzieckiego zaczęto przeprowadzać zasadnicze

Sportowcy na defiladzie 1-majowej w 1951 r. w Warszawie

zmiany, mające na celu powiązanie ruchu sportowego z politycznym i kulturalnym rozwojem kraju.

Wychowanie fizyczne i sport stawały się coraz ważniejszym odcinkiem pracy ZMP, Związków Zawodowych i Związku Samopomocy Chłopskiej. Zaczęto konsekwentnie realizować zasadnicze założenie umasowienia sportu i objęcia wychowaniem fizycznym jak najszerszych mas pracujących oraz młodzieży miast i wsi. Podstawowymi komórkami ruchu sportowego stają się: koło sportowe przy zakładzie pracy i ludowy zespół sportowy na wsi. Rozpoczyna się budowa sportu wiejskiego na bazie klasowej organizacji ZSCh, na bazie ZMP i Powszechnej Organizacji ,,SP''. Główny Urząd Kultury Fizycznej zaczyna pracować już w ścisłym związku z organizacjami masowymi, pracę sportową zaczęto przeprowadzać planowo, dbając równocześnie o racjonalne szkolenie kadr.

Rok 1949 zapoczątkował trzeci historyczny i przełomowy etap dla polskiego ruchu sportowego. Wypowiedź Prezydenta Rzeczypospolitej Bolesława Bieruta, stwierdzająca, że ,,należy bardziej niż dotychczas doceniać sprawę wychowania fizycznego młodzieży i ruchu sportowego, otoczyć go należną troską i opieką partyjną. W ten sposób również skutecznie służymy sprawie utrwalenia pokoju i pokrzyżowania planów podżegaczy wojennych'' *—była zapowiedzią wielkich wydarzeń dla sportu polskiego.

---

* Plenum KC PZPR 20-21 IV 1949 r., referat pt. ,,Zadania partii w walce o pokój".

We wrześniu 1949 r. ukazała się uchwała Biura Politycznego KC PZPR w sprawie kultury fizycznej i sportu. Uchwała ta dała ocenę ówczesnego stanu polskiego ruchu sportowego oraz wytyczne na przyszłość. Wskazała ona kierunek właściwego rozwoju kultury fizycznej i sportu zgodnie z rozwojem całego państwa i postawiła konkretne zadania przed organizacjami i instytucjami zajmującymi się wychowaniem fizycznym i sportem.

W uchwale czytamy:

„Jednym z najważniejszych elementów budowy podstaw socjalizmu w Polsce Ludowej jest wychowanie nowego człowieka, świadomego twórcy nowego, sprawiedliwego ustroju.

W procesie tego wychowania poważną rolę spełniają wychowanie fizyczne i sport, które poprzez podnoszenie sprawności fizycznej i stanu zdrowia narodu przysposabiają go do wydatnej pracy i obrony Ludowej Ojczyzny. Stają się one ważnym czynnikiem społecznej aktywizacji i wychowania młodzieży. Stąd też zagadnienie kultury fizycznej wyrasta do problemu wielkiej wagi, który winien stać się przedmiotem szczególnej opieki ze strony naszej Partii...

...Polska zmierzająca do socjalizmu winna być krajem zdrowych i mocnych ludzi, radujących się życiem, którym wychowanie fizyczne i sport wyrobią siłę woli, opanowanie i odwagę, wytrzymałość na trudy i umiejętność zespołowego życia i wysiłku, ludzi przygotowanych do pracy dla Ludowej Ojczyzny i do obrony w razie potrzeby jej granic.

Powszechne wychowanie fizyczne i masowy sport w Polsce Ludowej to pomnożenie sił budowniczych Polski socjalistycznej, jeden ze środków wychowania w duchu międzynarodowej solidarności sił postępu, to jeden ze środków walki o trwały i demokratyczny pokój".

Uchwała Biura Politycznego KC PZPR w sprawie kultury fizycznej i sportu stała się drogowskazem dalszej pracy w polskim ruchu sportowym.

W trzy miesiące po ukazaniu się uchwały, 30 grudnia 1949 r., Sejm Ustawodawczy jednomyślnie uchwalił projekt ustawy o organizacji spraw kultury fizycznej i sportu, powołując do życia Główny Komitet Kultury Fizycznej przy Prezesie Rady Ministrów.

POMOC I OPIEKA PAŃSTWA

W oparciu o uchwałę Biura Politycznego KC PZPR cały aktyw sportowy przystąpił do pracy nad budową sportu w Polsce Ludowej. Przystąpiono do szkolenia nowych kadr działaczy, organizatorów, sędziów. Do prowadzenia pracy w sporcie powołano najlepszych działaczy z szeregów Związków Zawodowych. Wielką rolę odegrała także współpraca ZMP, który skierował do działalności na polu kultury fizycznej ofiarny aktyw.

Młodzież robotnicza i chłopska bezpośrednio po wojnie otrzymała możność uczęszczania na wyższe uczelnie wychowania fizycznego. W roku 1946 na wyższych uczelniach wychowania fizycznego szkoliły się 152 osoby, a w 1951 r. liczba ta wzrosła do 1100 studentek i studentów.

W celu umożliwienia młodzieży robotniczo-chłopskiej jak najszerszego wstępu na wyższe uczelnie wychowania fizycznego zorganizowano dla nie posiadających średniego wykształcenia wstępne kursy przygotowawcze.

Szkolenie nowych kadr prowadzi przede wszystkim Akademia Wychowania Fizycznego im. gen. Karola Świerczewskiego w Warszawie, będąca

jednym z najbardziej nowoczesnych i najpiękniejszych obiektów w Europie. Poza tym nowe kadry kształcą trzy Wyższe Studia Wychowania Fizycznego (w Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu) oraz siedem Wojewódzkich Ośrodków Szkolenia Sportowego (w Krakowie, Gdańsku, Poznaniu, Katowicach, Przemyślu, Szczecinie i Wrocławiu). Bazy szkoleniowe GKKF w Cetniewie, Giżycku, Zakopanem, Sierakowie i Zerkowie zajmują się również szkoleniem kadr fachowych.

Związki Zawodowe szkolą swoje kadry fachowców z dziedziny wychowania fizycznego i sportu w Centralnym Ośrodku Szkoleniowym Związków Zawodowych w Czerwińsku, a szkolenie instruktorów sportowych dla wsi odbywa się w Przemyślu.

W roku 1951 na rocznych kursach urządzonych przez GKKF, Wydział Kultury Fizycznej Centralnej Rady Związków Zawodowych i Wydział Kultury Fizycznej ZSCh przeszkolono 35300 osób.

Na odcinku budownictwa sportowego sport polski ma poważne osiągnięcia. Odnowiono i rozbudowano Akademię Wychowania Fizycznego im. gen. Świerczewskiego. Całość akademii z uwzględnieniem wykończonej w 1951 r. 130-metrowej krytej hali oraz będącego w budowie Instytutu Naukowo-Badawczego stanowić będzie jeden z najpiękniejszych obiektów tego typu na świecie.

W 1950 r. wybudowano na wsi przeszło 1000 boisk do siatkówki i koszykówki, a w roku 1951 sto stadionów typu kolonijnego lub osiedlowego.

Akademia WF im. gen. K. Świerczewskiego w Warszawie

W Lublinie oddano do użytku 22 lipca 1951 r. stadion ,,Ogniwa''. Łącznie rozbudowano i wybudowano przeszło 50 stadionów miejskich, zwracając szczególną uwagę na rozbudowę urządzeń w województwach zaniedbanych pod tym względem (Białystok, Rzeszów, Lublin). W stolicy rozpoczęto budowę centralnego stadionu sportowego, sztucznego lodowiska oraz oddano do użytku sportowców kompletnie przerobioną i wyremontowaną Halę Mirowską. Odbudowano szereg otwartych i krytych pływalni. Liczba kortów tenisowych wzrosła do 1300 (przed wojną mieliśmy ich 600).

Powstaje coraz więcej boisk i stadionów sportowych. Zrzeszenia sportowe posiadają obecnie przeszło 3000 boisk piłkarskich, 390 kąpielisk i basenów, 540 sal gimnastycznych, 37 sal sportowych oraz 17 hal sportowych.

Kultura fizyczna i sport, będące jednym z ważnych czynników wychowania socjalistycznego, znalazły swoje miejsce w Planie 6-letnim. 6-letni plan rozwoju kultury fizycznej w Polsce przewiduje poważną rozbudowę istniejących i budowę nowych urządzeń sportowych. W Warszawie powstanie Dom Sportu Polskiego z piękną halą na 12000 widzów, stadion reprezentacyjny, nowe sale gimnastyczne itp.

Materialna pomoc państwa przyczynia się do objęcia ruchem sportowym całej młodzieży i ludności pracującej.

W roku 1951 tylko na szkolenie organizatorów szkolnych kół sportowych Ministerstwo Oświaty przeznaczyło sumę 370000 zł, na opiekę nad

szkolnymi kołami sportowymi — 1300000 zł, na rozwój turystyki wśród młodzieży szkolnej — 1500000 zł, na sprzęt sportowy i urządzenia sportowe dla młodzieży — 5500000 zł.

Nowy stadion sportowy ZS „Ogniwo" w Lublinie

Państwo troszczy się o zdrowie sportowców. Na terenie kraju powstała gęsta sieć poradni sportowo — lekarskich. W Warszawie działa Główna Poradnia Sportowo-Lekarska, która jest organem nadrzędnym nad wszystkimi po-

radniami w kraju. Ma ona obowiązek prowadzenia prac naukowo-badawczych, opracowywania planu badań i opieki nad kadrą narodową.

Na szczeblu wojewódzkim działają Centralne Wojewódzkie Poradnie Sportowo-Lekarskie, którym podlegają terenowe poradnie sportowo-lekarskie. Ogółem w kraju istnieje 98 poradni sportowo - lekarskich.

Centrum medycyny sportowej przeprowadza szereg badań, których wyniki stanowią naukowe podstawy treningu i przygotowania sportowców.

ORGANIZACJA KULTURY FIZYCZNEJ W POLSCE

Sport w Polsce Ludowej kierowany jest po linii państwowej i społecznej. Pionami państwowymi prowadzącymi pracę w dziedzinie wychowania fizycznego i sportu są:

1) Ministerstwo Oświaty;
2) Ministerstwo Szkół Wyższych i Nauki;
3) Ministerstwo Zdrowia;
4) Ministerstwo Obrony Narodowej;
5) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego;
6) Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego.

Pionami społecznymi prowadzącymi działalność w dobrowolnym ruchu sportowym są:

1) Centralna Rada Związków Zawodowych;
2) Związek Samopomocy Chłopskiej;
3) Akademickie Zrzeszenie Sportowe;
4) Zrzeszenie Sportowe ,,Gwardia'';
5) Centralny Wojskowy Klub Sportowy.

Centralna Rada Związków Zawodowych kieruje pracą zrzeszeń sportowych. Podstawowe ogniwa dobrowolnego ruchu sportowego — koła

sportowe przy zakładach pracy — skupione są w zrzeszeniach sportowych według przynależności branżowej pracowników.

Związek Samopomocy Chłopskiej kieruje ludowymi zespołami sportowymi.

Akademickie Zrzeszenie Sportowe i Zrzeszenie Sportowe ,,Gwardia'' prowadzą pracę w terenowych kołach sportowych. Centralny Wojskowy Klub Sportowy na niższych szczeblach organizacyjnych ma okręgowe wojskowe kluby sportowe, tzw. OWKS-y.

Centralnym państwowo—społecznym organem kontroli i kierownictwa całego ruchu sportowego w Polsce jest Główny Komitet Kultury Fizycznej przy Prezydium Rady Ministrów, powołany przez Sejm Ustawodawczy dnia 30 XII 1949 r.

GKKF jest państwowym organem planowania, kierownictwa i kontroli całokształtu spraw kultury fizycznej i sportu. W skład Prezydium GKKF wchodzą przedstawiciele wszystkich organizacji i instytucji, które prowadzą działalność w dziedzinie kultury fizycznej.

W ramach administracyjnego podziału państwa zostały utworzone wojewódzkie, powiatowe i miejskie komitety kultury fizycznej, podległe GKKF i wchodzące w skład organów jednolitej władzy państwowej — Rad Narodowych.

SPORT ZWIĄZKOWY

Olbrzymią rolę w ruchu sportowym Polski Ludowej odgrywają Związki Zawodowe, które od momentu wyzwolenia Polski wiele uwagi poświęcają kulturze fizycznej i zagadnieniom sportu.

Pracę sportową w Związkach Zawodowych prowadzi 8 zrzeszeń sportowych, grupujących sportowców według ich przynależności branżowej. Zrzeszenia te są następujące:

1) ZS ,,Budowlani'' — Związek Zawodowy Pracowników Budowlanych;
2) ZS ,,Górnik'' — Związek Zawodowy Górników;
3) ZS ,,Kolejarz'' — Związek Zawodowy Kolejarzy; Związek Zawodowy Transportowców; Związek Zawodowy Prac. Poczt i Telekomunikacji;
4) ZS ,,Ogniwo'' — Związek Zawodowy Pracowników Państwowych; Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskiego; Związek Zawodowy Pracowników Finansowych;

Związek Zawodowy Prac. Kultury i Sztuki;
Związek Zawodowy Prac. Inst. Społecznych;
Związek Zawodowy Pracowników Energetyki;

5) ZS ,,Stal'' — Związek Zawodowy Metalowców;
Związek Zawodowy Hutników;

6) ZS ,,Spójnia'' — Związek Zawodowy Prac. Przemysłu Spożywczego;
Związek Zawodowy Prac. Spółdzielczych;
Związek Zawodowy Pracowników Handlu;
Związek Zawodowy Pracowników Rolnych;

7) ZS ,,Unia'' — Związek Zawodowy Chemików;
Związek Zawodowy Prac. Leśnych i Przemysłu Drzewnego;
Związek Zawodowy Prac. Przemysłu Poligraficznego i Prasy;
Związek Zawodowy Prac. Służby Zdrowia;

8) ZS ,,Włókniarz'' — Związek Zawodowy Prac. Przem. Włókienniczego;
Związek Zawodowy Prac. Przemysłu Odzieżowego;
Związek Zawodowy Prac. Przemysłu Skórzanego.

Uczestnicy Igrzysk Zw. Zawodowych w czasie ćwiczeń gimnastycznych

Związki Zawodowe są najpotężniejszym pionem sportowym w Polsce Ludowej, poprzez który kultura fizyczna i sport promieniuje na szerokie masy. Naczelną organizacją sportu związkowego jest Wydział Kultury Fizycznej przy Centralnej Radzie Związków Zawodowych. Jest on organem kierującym pracą i kontrolującym Rady Głównych Zrzeszeń Sportowych. Na niższych szczeblach organizacyjnych przy Okręgowych i Powiatowych Radach Związków Zawodowych działają wydziały kultury fizycznej.

W lecie 1947 r. 12 Związków Zawodowych zorganizowało Igrzyska Sportowe w 10 miastach Polski. Masowy udział zawodników w tych imprezach potwierdził celowość ich systematycznego urządzania, a jednocześnie wykazał, że sport związkowy posiada bardzo wielu utalentowanych zawodników. W 1948 r. zorganizowano w Warszawie I Ogólnopolskie Igrzyska Sportowe Związków Zawodowych, w których wzięło udział 6000 zawodników i zawodniczek reprezentujących 16 Związków Zawodowych.

II Kongres Związków Zawodowych w 1949 r. określił jasno i wyraźnie miejsce sportu i wychowania fizycznego w strukturze związkowej oraz wytyczył drogę, po której pójdą sportowcy związkowi. Droga ta prowadzi do dalszego rozwoju wychowania fizycznego i sportu wśród szerokich rzesz pracujących.

W chwili obecnej sport związkowy zrzesza przeszło 600000 członków w blisko 4000 kół sportowych przy zakładach pracy.

SPO — PODSTAWĄ SYSTEMU WYCHOWANIA FIZYCZNEGO W POLSCE LUDOWEJ

Odznaka „Sprawny do Pracy i Obrony" wprowadzona została w życie uchwałą Rady Ministrów (na wniosek ZMP, złożony na I Plenarnym Posiedzeniu GKKF w 1950 r.). Już sama nazwa odznaki „Sprawny do Pracy i Obrony" (SPO) i „Bądź sprawny do pracy i obrony" (BSPO) dla wieku młodzieżowego — obrazuje zasadnicze jej założenia.

Założenia te — to wychowanie młodzieży zdrowej fizycznie i moralnie, młodzieży, która potrafi wykonać i doprowadzić zwycięsko do końca wielkie zadanie budowy socjalizmu, która potrafi w razie potrzeby obronić ojczyznę przed zakusami wrogów.

Odznaka SPO jest sprawdzianem wszechstronnej sprawności i obywatelskiego wychowania. Aby ją uzyskać, należy odbyć szereg prób i osiągnąć ustalone regulaminem wyniki. Układ norm jest tak pomyślany, aby skłonić każdego ubiegającego się o odznakę do stałych i systematycznych ćwiczeń.

Regulamin odznaki wprowadza podział na kategorie wieku. Po ukończeniu 10 roku życia

dzieci mogą ubiegać się o odznakę BSPO stopnia dziecięcego. Kończąc 14 lat młodzież szkolna staje do prób na odznakę BSPO stopnia młodzieżowego. Od 19 roku życia począwszy zdobywamy normy SPO I stopnia, a po ich osiągnięciu należy ubiegać się o uzyskanie wyższego stopnia odznaki — SPO II stopnia.

Każdy stopień odznaki zawiera pewną ilość ćwiczeń obowiązkowych i do wyboru. Do ćwiczeń obowiązkowych zaliczamy: gimnastykę, pływanie, bieg, marsze, strzelanie i pokonanie toru przeszkód. W zakres norm obowiązkowych wchodzą również egzaminy z wiadomości teoretycznych o znaczeniu i organizacji kultury fizycznej w Polsce oraz z podstawowych wiadomości o ochronie zdrowia.

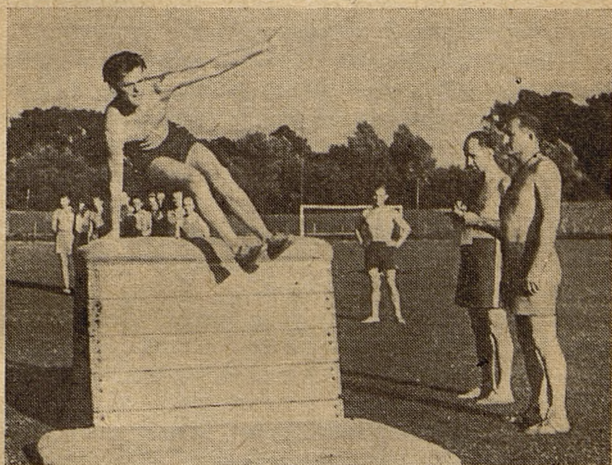
Oprócz ćwiczeń obowiązkowych resztę norm odznaki stanowią tak zwane ćwiczenia do wyboru. Ćwiczenia doskonalące podstawowe cechy sprawności fizycznej: szybkość, zręczność, siłę, wytrzymałość i odwagę — połączone są w grupy. Ubiegający się o odznakę wybiera z każdej grupy po jednym ćwiczeniu, najbardziej odpowiadającym jego upodobaniom.

Sportowiec przygotowując się do zdania norm odznaki SPO rozwija bystrość i orientację, szybkość, siłę i wytrzymałość — podstawowe cechy i nawyki niezbędne w pracy, służbie wojskowej i przy uprawianiu sportu. Zakres norm SPO stanowi bazę wszechstronnego wychowania fizycznego.

Znaczek SPO cieszy się dużą popularnością. Jest on dowodem sportowej dojrzałości oby-

watela, jego patriotyzmu, gotowości do wydajnej pracy i obrony ojczyzny.

Zdobywanie odznaki ,,Sprawny do Pracy i Obrony'' jest jednym z podstawowych czynników upowszechnienia kultury fizycznej i umasowienia sportu, zdobywanie tej odznaki jest równocześnie miernikiem wzrostu i rozwoju kultury fizycznej w Polsce.

Zdawanie norm gimnastycznych na odznakę SPO

Pierwsza honorowa odznaka ,,Sprawny do Pracy i Obrony'' została wręczona Prezydentowi Rzeczypospolitej Bolesławowi Bierutowi, który po przyjęciu jej wysłał do GKKF w grudniu 1950 r. list następującej treści:

,,Dziękując za wręczoną mi odznakę honorową ,,Sprawny do Pracy i Obrony'' przesyłam gorące pozdrowienia sportowcom polskim. Umasowienie sportu, objęcie wychowaniem fizycznym najszerszych rzesz ludzi pracy miast i wsi, a zwłaszcza młodzieży—stanowi nie tylko poważny czynnik poprawy stanu zdrowotnego ludności, ale czyni ją również zdolną i sprawną do wykonania wielkich zadań stojących przed narodem polskim na jego drodze do nowego życia, do wzmacniania siły, dobrobytu i kultury Polski Ludowej.

Władze państwowe Polski Ludowej w pełni doceniają znaczenie ruchu sportowego i będą otaczały go należną troską i opieką. Życzę serdecznie sportowcom polskim, by na swym ważnym odcinku działania dążyli do przekształcenia Polski w kraj zdrowych, mocnych i radosnych ludzi, zdolnych do wytężonej i ofiarnej pracy dla naszej Ludowej Ojczyzny, dla zabezpieczenia i utrwalenia pokoju''.

Doniosły fakt przyjęcia przez Prezydenta Bieruta pierwszej honorowej odznaki SPO oraz jego list dowodzą, jaką troskliwą opieką otacza wychowanie fizyczne i sport państwo ludowe, partia i osobiście Prezydent Rzeczypospolitej. Odznaka SPO jest zaszczytnym odznaczeniem dla sportowców polskich. SPO mobilizuje młodzież do masowego zdawania norm na odznakę, pomnaża jej wysiłki w produkcji i nauce, wzmacnia naszą gospodarkę i obronność Ludowej Ojczyzny.

KOŁO SPORTOWE PODSTAWOWYM OGNIWEM KULTURY FIZYCZNEJ

Podstawowym ogniwem ruchu sportowego w Polsce Ludowej jest koło sportowe przy zakładzie pracy i w uczelniach w mieście oraz Ludowy Zespół Sportowy na wsi.

Koło sportowe ma za zadanie objęcie pracujących w zakładzie i członków ich rodzin systematycznym wychowaniem fizycznym i sportem, ma stworzyć im warunki do odpoczynku i rozrywki, do zdobycia sił potrzebnych w produkcji.

Koło ma za zadanie wychowanie zdrowych, odważnych, oddanych Polsce Ludowej obywateli, sprawnych do pracy i obrony ojczyzny.

Dobrze pracujące koło realizuje te zasadnicze zadania, jakie Biuro Polityczne KC PZPR postawiło przed ruchem sportowym w Polsce, jakie stawia przed nami obecnie sytuacja międzynarodowa, jakich wymaga od nas dobro naszego narodu, sprawa pokoju.

Podstawową dziedziną pracy koła jest przede wszystkim przygotowanie członków do zdawania norm odznaki ,,Sprawny do Pracy i Obrony'',

a w dalszym etapie do zdobywania klasy sportowej.

W zasadzie koło sportowe może powstać przy zakładzie pracy, w którym jest przynajmniej 25 osób pragnących uprawiać sport. Pod względem organizacyjnym i sportowym koło podlega Radzie Okręgowej Zrzeszenia Sportowego.

Szczególnie poważna odpowiedzialność za dobrą, owocną działalność kół sportowych spoczywa na radach zakładowych. Praktyka wykazała, że tam gdzie rady zakładowe wykazują zrozumienie dla sportu — tam koła pracują dobrze i mają do zanotowania sukcesy na odcinku upowszechnienia kultury fizycznej, umasowienia sportu i podniesienia jego poziomu.

Rada zakładowa ma za zadanie pomagać aktywowi sportowemu w jego pracy i kontrolować go. Powinna dopomóc członkom koła w budowie urządzeń i boiska sportowego, dbać o to, by w pracy koła brali udział wszyscy członkowie załogi.

Niezmiernie ważną rolę w pracy koła odgrywa aktyw ZMP. Sport — to dziedzina zainteresowań przede wszystkim młodzieży. Aktywiści ZMP powinni brać czynny udział w organizowaniu kół sportowych i Ludowych Zespołów Sportowych, mobilizować młodzież do masowego udziału w imprezach sportowych, zdobywania norm odznaki SPO i do aktywnej pracy w organizacjach sportowych.

Ważną rolę w życiu koła odgrywa również instruktor etatowy i społeczny. W tych kołach, w których pracują ofiarni, sumienni instrukto-

rzy, szybko daje się zauważyć rozwój podstawowych dyscyplin sportu i przypływ nowych członków. Koła sportowe zaopatrywane są przez zrzeszenia w sprzęt umożliwiający przeprowadzenie prób na odznakę SPO i kompletowanie drużyn w grach zespołowych.

Członkowie kół sportowych mają okazję do mierzenia swych sił w mistrzostwach koła oraz rozgrywkach między poszczególnymi kołami o mistrzostwo klasy powiatowej, wojewódzkiej itd.

Koła sportowe w zakładach pracy mają do zanotowania poważny dorobek na odcinku społecznym. W ramach akcji łączności miasta ze wsią robotnicy-sportowcy wyjeżdżają na wieś, by rozgrywać spotkania towarzyskie, a często pomagają w akcjach żniwnych, omłotowych, w reperacji sprzętu technicznego, maszyn rolnych, wymieniają doświadczenia i uwagi z robotnikami rolnymi z Państwowych Gospodarstw Rolnych, spółdzielni produkcyjnych i gospodarzami indywidualnymi, pomagają w organizowaniu życia sportowego na wsi.

Pomoc kół sportowych przy zakładach pracy dla Ludowych Zespołów Sportowych i ścisły kontakt ze sportowcami wiejskimi jest jedną z ważnych form umacniania sojuszu robotniczo-chłopskiego. Powinna stać się ona wkładem kół sportowych w walkę o przebudowę socjalistyczną wsi.

Codzienna praca na odcinku kultury fizycznej, codzienna praca w kole — to walka o pokój i szybszą realizację Planu 6-letniego.

SPORT WIEJSKI

Sport i wychowanie fizyczne były przed 1939 r. dla wsi polskiej zupełnie niedostępne. Dzisiaj wieś polska dzięki opiece państwa została objęta szeroką akcją umasawiania sportu i upowszechniania kultury fizycznej. Akcja ta — to jeden ze sposobów podniesienia zdrowotności wsi, przygotowania mas pracujących chłopów do wydajniejszej pracy, do realizacji zadań Planu 6-letniego oraz do obrony kraju.

Polska Ludowa stworzyła wszelkie warunki do rozwoju sportu na wsi. W 1947r. było 750 Ludowych Zespołów Sportowych, a obecnie mamy ich przeszło 8000. Zainteresowanie młodzieży wiejskiej sportem wzrasta z każdym dniem. Umasowienie sportu na wsi jest jednym z najważniejszych zadań, jakie zostały postawione przed ruchem sportowym w Polsce Ludowej. Wieś jest spragniona sportu i bierze w nim żywy udział, odrabiając w ten sposób wieloletnie zaniedbanie — spadek kapitalistyczno — obszarniczych rządów.

Związek Samopomocy Chłopskiej posiada już poważne osiągnięcia w dziedzinie wychowania fizycznego i sportu. Liczba członków w Ludowych

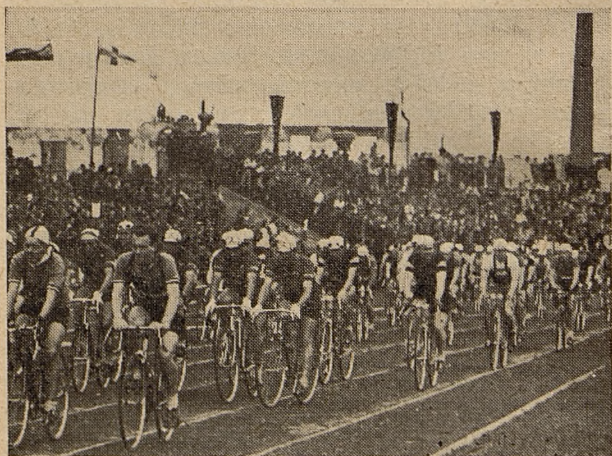
Zespołach Sportowych sięga już liczby 300000, w tym 60000 kobiet. W stosunku do ogólnej liczby zarządów oddziałów gminnych przypada przeciętnie po dwa Ludowe Zespoły Sportowe na gminę.

Wyrazem rozbudzenia zainteresowania mas chłopskich i robotników rolnych kulturą fizyczną jest udział młodzieży wiejskiej w akcjach masowego zdobywania odznaki SPO. Na przykład w Biegach Narodowych w 1950 r. na zaplanowanych 100000 uczestników z Ludowych Zespołów (w tym 20000 kobiet) startowało przeszło 200000 osób, w tym 51500 kobiet. Święta Kultury Fizycznej w 1950 r. zorganizowano i przeprowadzono w 3839 punktach z udziałem 138000 członków Ludowych Zespołów Sportowych (w tym 24000 kobiet).

W jednym tylko roku 1950 odbyło się na wsi blisko 20000 zawodów sportowych, w których startowało ogółem przeszło 320000 zawodników i zawodniczek.

Wyniki sportowców wiejskich dowodzą, że na wsi jest wiele talentów sportowych. Młodzież wiejska, zrzeszona w Ludowych Zespołach Sportowych, zbudowała już przeszło 3000 boisk i bieżni. Siatkówka, koszykówka, lekkoatletyka, narciarstwo i piłka nożna to najpopularniejsze, sporty na terenie wsi. Najbardziej masowo rozwija się na wsi lekkoatletyka i piłka nożna. Lekkoatleci i lekkoatletki z LZS-ów zajmują czołowe pozycje w tabelach najlepszych dziesięciu zawodników i zawodniczek. Doskonałe wyniki mają także narciarze i narciarki Ludo-

wych Zespołów Sportowych. Odgrywają oni bardzo poważną rolę w mistrzostwach Polski zrzeszeń sportowych, zajmując czołowe miejsca. I tak np. na zimowych mistrzostwach zrzeszeń sportowych w 1951 r. narciarze wiejscy byli groźnymi przeciwnikami dla najlepszych narciarzy polskich. W sztafecie 4×10 km zespół LZS-ów zajął III miejsce na 24 startujących sztafet, a w biegu na 30 km reprezentant LZS Dąbrowski zdobył wicemistrzostwo Polski.

Fragment defilady na zawodach LZS

Również w I Ogólnopolskiej Letniej Spartakiadzie w 1951 r. w Warszawie liczny udział wzięli członkowie LZS-ów osiągając dobre wyniki.

Szeroko prowadzona akcja szkoleniowa wiejskich przodowników-instruktorów wychowania fizycznego daje coraz liczniejsze kadry fachowe, które bardzo szybko likwidują wieloletnie zaniedbania, świadomie spowodowane przez reakcyjne rządy Polski przedwrześniowej. W 1949 r. akcja szkoleniowa instruktorów wf objęła 2229 osób, w 1950 r. wyszkolono blisko 3000 wiejskich organizatorów SPO oraz 640 wiejskich przodowników wychowania fizycznego.

Ludowe Zespoły Sportowe biorą czynny udział w wielkich akcjach politycznych (Święto Pracy, Święto Ludowe, Dożynki Centralne) oraz coraz częściej włączają się do bieżących procesów produkcyjnych wsi. Wspólnie z kołami gromadzkimi ZSCh i kołami ZMP Ludowe Zespoły Sportowe podejmują także czyny produkcyjne, jak pomoc w akcji żniwnej, siewnej, melioracyjnej, reperacji dróg i mostów, w walce ze szkodnikami, likwidowanie ugorów itd.

W województwie szczecińskim w walce ze stonką ziemniaczaną wzięło udział 1600 członków LZS-ów. W pow. łowickim zorganizowano 6 brygad żniwnych składających się z członków LZS, którzy pomagali w pracy w spółdzielniach produkcyjnych i PGR-ach.

Przytoczone przykłady świadczą, że sport wiejski ma w Polsce Ludowej wielkie osiągnięcia nie tylko w dziedzinie sportowej, ale również i społeczno-politycznej.

Praca i wzrost Ludowych Zespołów Sportowych przebiegają w warunkach coraz bardziej zaostrzającej się walki klasowej na wsi i niejednokrotnie na sportowców wiejskich usiłuje oddziaływać

wróg klasowy, kułak i reakcyjna część kleru. Sport wiejski, korzystając z pomocy i opieki uświadomionego aktywu sportu robotniczego, z pomocy aktywu ZMP, skutecznie odpiera te ataki wroga.

Kultura fizyczna i sport na wsi w Polsce Ludowej jest jednym ze środków wychowania mas chłopskich w duchu socjalistycznym, jest jednym z czynników uaktywnienia pracującej młodzieży wiejskiej.

OSIĄGNIĘCIA SPORTOWE

Sprawdzianem umasowienia sportu w Polsce są masowe imprezy sportowe, a mianowicie: Narodowe Biegi na przełaj, powszechna nauka pływania, Marsze Jesienne pod hasłem ,,Maszerujemy szlakami zwycięstw Armii Radzieckiej i Wojska Polskiego'', trójbój lekkoatletyczny itd.

W maju 1948 r. z okazji Święta Pracy odbyły się w całej Polsce Biegi Narodowe. Biegi te były wspaniałym sprawdzianem, jak wspólne kierownictwo i racjonalne metody pracy mogą przyśpieszyć rozwój sportu. Sport polski uczcił to wielkie święto pięknym rekordem masowości, bijąc wszystkie przedwojenne rekordy dziesięciokrotnie. W 1938 r. Bieg Narodowy zgromadził rekordową ilość 30097 uczestników, a Bieg Narodowy w 1948 r. — 330000.

Polityka kapitalistyczno-obszarniczych rządów w Polsce przed 1939 r. nie wykazywała żadnej troski o masy, o zdrowie szerokiego ogółu, o skupienie na linii startowej ramię przy ramieniu robotników obok studentów, chłopów obok inteligencji pracującej, rzemieślników obok inżynie-

rów. W tym okresie chłop i robotnik nie miał żadnych możliwości osiągnięcia dobrych wyników sportowych.

22 lata dzieliły pierwszy Bieg Narodowy w Polsce przedwrześniowej (w 1926 r. — 120 uczestników) od pierwszego Biegu Narodowego w Polsce Ludowej — i dopiero ten właśnie bieg, w którym wzięło udział 330000 — stał się prawdziwie narodowym.

Rekord 1948 r. utrzymał się zaledwie rok. W drugim powojennym Biegu Narodowym, rozegranym w maju 1949 r., startowało na terenie całego kraju przeszło 500000 uczestników, w roku 1950 — blisko 700000, a w 1951 r. — przeszło 700000 uczestników.

W 1949 r. normy SPO uzyskało w Biegach Narodowych 355309 osób, a 1950 r. — 456637 osób. Biegi Narodowe są dowodem, że społeczeństwo nasze z pełnym zrozumieniem ustosunkowało się do masowych akcji sportowych.

Potwierdziły to Marsze Jesienne. Po raz pierwszy zorganizowano je 12 października 1948 r., w piątą rocznicę bitwy pod Lenino, bitwy, w której żołnierz polski ramię w ramię z żołnierzem Armii Radzieckiej rozpoczął swój zwycięski marsz na szlaku Lenino — Berlin.

Marsze Jesienne, organizowane odtąd rokrocznie, stały się wspaniałą manifestacją młodzieży polskiej, hołdem składanym bohaterom Armii Radzieckiej i Wojska Polskiego. W Marszach Jesiennych w 1948 r. startowało 529000 uczestników, a w roku 1951 liczba uczestników wzrosła do półtora miliona.

Na trasie Marszów Jesiennych — zawodnicy zbliżają się do mety

Start tak wielkiej liczby uczestników w Marszach Jesiennych — to druga po biegach Narodowych manifestacja tężyzny fizycznej młodzieży polskiej. Marsze Jesienne przypominają nam, że u podstaw marszu ku socjalizmowi leży walka z faszyzmem, walka o wolność i Ludową Ojczyznę.

Marsze Jesienne, podobnie jak Biegi Narodowe, stanowią jeden z zasadniczych warunków zdobycia odznaki „Sprawny do Pracy i Obrony". W 1949 r. 774524 osoby uzyskały w Marszach Jesiennych normy SPO, w roku 1950 ilość ich wzrosła do 1306376 osób.

Z dalszych imprez masowych oprócz nauki pływania i trójboju lekkoatletycznego należy jeszcze wymienić sztafetę młodzieżową ZMP, zorganizowaną w 1948 r. z okazji kongresu zjednoczeniowego partii robotniczych. W sztafecie tej wzięło udział około miliona młodzieży.

W 1949 r. 22 lipca, w Święto Odrodzenia i w piątą rocznicę ogłoszenia Manifestu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, odbyła się gigantyczna sztafeta zorganizowana przez ZMP na 10 centralnych szlakach w Polsce, zbiegających się w Warszawie. W sztafecie tej wzięło udział przeszło 100000 zawodniczek i zawodników.

Organizowane w 1950 r. w lutym pierwsze zimowe mistrzostwa Polski zrzeszeń sportowych objęły w drodze eliminacji od najniższych szczebli (kół sportowych) przeszło 5000 zawodniczek i zawodników, a na szczeblu centralnym zgromadziło się na starcie przeszło 600 sportowców.

Wspaniałym przykładem masowości sportu była I Ogólnopolska Letnia Spartakiada, zorganizowana we wrześniu 1951 r. w Warszawie. W dro-

Zimowe Mistrzostwa Zrzeszeń Sportowych w Zakopanem—skacze Jan Kula na skoczni na Hali Kondratowej

dze eliminacji objęła ona blisko 25000 zawodniczek i zawodników, na starcie zaś w stolicy zgromadziła 2400 sportowców.

Wszystkie dotychczasowe masowe imprezy sportowe wykazały dużą aktywność i inicjatywę młodzieży.

Sport Polski Ludowej dzięki słusznej drodze, na jaką wkroczył, ma do zanotowania coraz większe sukcesy na polu wyczynowym. Coraz liczniejsze są nazwiska polskich zawodników na listach mistrzów i rekordzistów Europy i świata.

W 1950 r. Helena Rakoczy zdobyła w Bazylei tytuł mistrzyni świata w gimnastyce. Polskie siatkarki dwukrotnie wywalczyły wicemistrzostwo Europy (w Sofii i Paryżu), ulegając jedynie bezkonkurencyjnym siatkarkom Związku Radzieckiego. Pięściarze: Kasperczak w Oslo, a Chychła w Mediolanie — przepasani zostali błękitnymi wstęgami mistrzów Europy. Dziedzic w Poiana-Stalin zdobył czterokrotnie tytuł akademickiego mistrza świata w narciarstwie, również tytuł mistrza zdobył w Szpindlerowym Młynie Tadeusz Kwapień. Kocerka w jedynkach zdobył dwukrotnie akademickie mistrzostwo świata (w Budapeszcie i Berlinie), a koledzy jego Tomass i Lorenc ze sternikiem Michalskim zdobyli złote medale w dwójkach (w Berlinie).

Kolarz Sałyga w 1951 r. ustanowił 8 rekordów świata na torze w Krakowie.

Na XI Akademickich Mistrzostwach Świata rozegranych w Berlinie zawodnicy polscy zdobyli ogółem 34 medale (3 złote, 10 srebrnych i 21 brązowych). Oprócz wymienionych już wioś-

Mistrzyni świata — Helena Rakoczy w czasie ćwiczeń na poręczach o nierównej wysokości

larzy, którzy uzyskali dwa złote medale, trzeci złoty medal zdobył w rzucie oszczepem 18-letni Janusz Sidło.

Członek ZS Unia Krywałd Emil Kiszka w biegu na 100 m sklasyfikowany jest na liście najlepszych sprinterów Europy (na piątym miejscu). Na liście tej znajduje się również i Stawczyk. Adamczyk w skoku w dal jest na czwartym miejscu w Europie, Weinberg w trójskoku — na siódmym, Łomowski i Prywer w pchnięciu kulą na ósmym i dziewiątym. Nowy rekord Polski Potrzebowskiego w biegu na 800 m (1:51,5), ustanowiony w Moskwie, stawia go w rzędzie czołowych średniodystansowców świata. Nowi rekordziści i mistrzowie nie są bezkonkurencyjni i odosobnieni. Mają oni godnych następców pośród młodzieży. Coraz lepsze są przeciętne 10 najlepszych wyników poszczególnych konkurencji lekkoatletycznych. Przeciętne zaś 50 najlepszych wyników są znacznie lepsze niż przed wojną.

Pływacy polscy pobili już prawie wszystkie przedwojenne rekordy, a wyniki Gremlowskiego, Dobrowolskiego i Jaśkiewicza zbliżają się poważnie do czołowych wyników europejskich. Szczególną wartość posiadają rekordy Gremlowskiego, którego wynik na 1 500 m stylem dowolnym stawia go w rzędzie najlepszych pływaków świata w tej konkurencji (19:41,8).

Wspaniałe osiągnięcia ma szybownictwo w Polsce Ludowej. Pod względem wartości i klasyfikacji pilotów szybowcowych, jak rów-

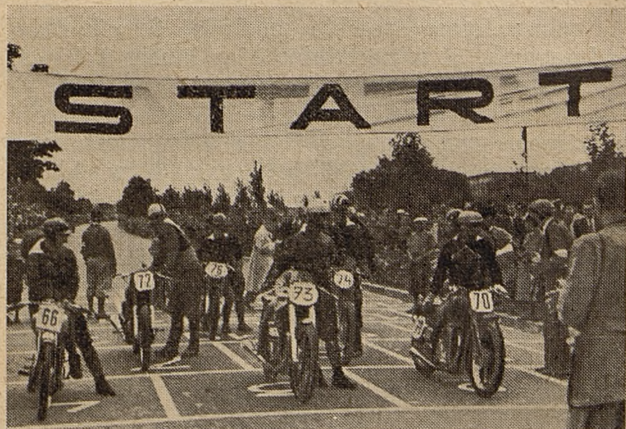
nież i sprzętu produkowanego w kraju, Polska zajmuje jedno z czołowych miejsc na świecie. Młodzież robotnicza i chłopska ma w całej pełni dostęp do szybownictwa, a coraz liczniej organizowane zawody szybowcowe wykazują ogromny talent młodych pilotów. W chwili obecnej szybownictwo polskie przoduje na świecie w ilości zdobytych w ostatnich latach wyczynowych odznak szybowcowych.

Szybownictwo polskie posiada 6 rekordów światowych, a mianowicie: 3 w klasie kobiecej (przelot docelowy powrotny Warszawa — Łódź — Warszawa, Lucyna Wlazło — 246 km, szybkość po trasie trójkątnej 100 km i wysokość nad miejscem startu — 4963 m) oraz 3 w klasie mężczyzn. Rekordzistami tymi są Andrzej Brzuska i mgr Władysław Parczewski, którzy ustanowili rekord wysokości nad miejscem startu — 8162 m, Adam Zientek i Mieczysław Dąbkowski, rekordziści szybkości po trasie trójkątnej 100 km oraz Pawlikiewicz Aleksander i Pakielewicz Zdzisław, rekordziści przelotu docelowego (515,5 km).

Sport motorowy, który w porównaniu z rot kiem 1939 wykazuje prawie 10-krotny wzros- liczby zawodników, rozwija się doskonale. Zarówno w sporcie motorowym raidowym i terenowym, jak i żużlowym motocykliści polscy reprezentują wysoką klasę i uzyskali już niejednokrotnie cenne sukcesy na terenie międzynarodowym.

Dzięki opiece państwa ludowego nowe młode kadry sportowców trenując pod fachowym kie-

rownictwem trenerów uzyskują coraz to lepsze wyniki. Młodzież jest dumą i nadzieją sportu Polski Ludowej. W meczu szermierczym z mistrzami świata — Węgrami Polska wystawiła we florecie i szabli zespół złożony z zawodników, z których żaden oprócz Sobika nie przekroczył 21 roku życia. Floreciści zremisowali z Węgrami 8 : 8, a szabliści przegrali honorowo 6 : 10.

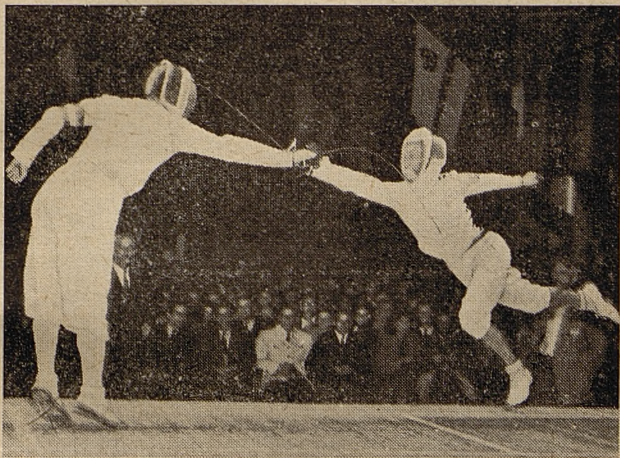

Na starcie wyścigu motocyklowego o Mistrzostwo Warszawy

Nasz młody reprezentant Zabłocki w ramach tego meczu pokonał trzech doskonałych szablistów węgierskich, a między innymi wielokrotnego mistrza świata i mistrza olimpijskiego Gerevicha. Tak więc mecz z Węgrami był najlepszym sprawdzianem rozwoju i war-

tości szermierki polskiej, posiadającej takie młode talenty, jak Zabłocki, Suski, Pawłowski, Twardokens i wielu, wielu innych.

Mówiąc o osiągnięciach sportowców polskich należy podkreślić ogromną rolę wprowadzonej

Fragment zawodów szermierczych Polska — Węgry w Warszawie (1951 r.). Zabłocki w czasie walki z mistrzem świata Gerevichem

w życie w 1951 r. klasyfikacji sportowej, która staje się potężnym czynnikiem wzrostu poziomu wyników sportowych i pozwala na roztoczenie planowej opieki nad utalentowanymi zawodnikami. Klasyfikacja wprowadza podział sportowców na następujące klasy: klasę mistrzowską, I klasę,

II klasę, III klasę i klasę młodzieżową. Każda klasa w poszczególnej dyscyplinie sportu posiada minima klasyfikacyjne.

Dla wyróżnienia i nagrodzenia działaczy kultury fizycznej i zawodników, których ofiarna praca i wysiłek stanowią źródło postępu i dalszego rozwoju kultury fizycznej i ruchu sportowego w Polsce Ludowej, Rada Ministrów w dn. 17 IV 1950 r. uchwaliła przedłożony przez GKKF wniosek CRZZ o ustanowieniu tytułów i odznaczeń ,,zasłużony działacz kultury fizycznej'' i ,,zasłużony mistrz sportu''.

Tytuły te i odznaczenia — to nagradzanie przez państwo ludowe wyjątkowych zasług położonych w dziedzinie umasowienia kultury fizycznej, to jeszcze jeden dowód troski naszego państwa o nowy, socjalistyczny sport polski.

SPORTOWCY PRZODUJĄ W PRACY

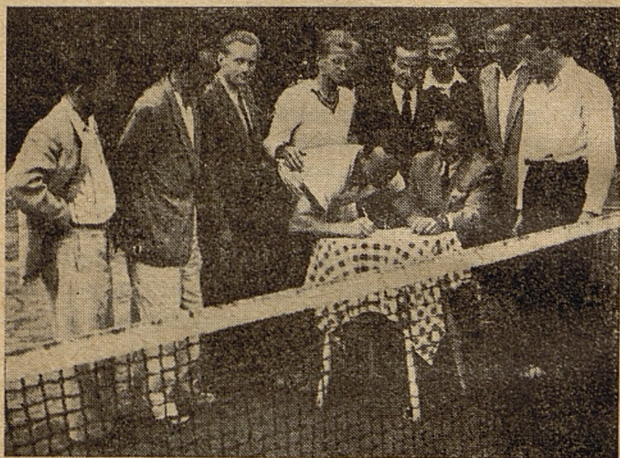
Sportowcy polscy, zdobywając na boiskach tężyznę i zdrowie, siłę i radość życia, przy swych warsztatach pracy wykonują skutecznie i z nadwyżką plany produkcyjne i włączają się do współzawodnictwa pracy.

Inicjatywa pięściarza kadry narodowej Faski i jego towarzyszy z wrocławskiej „Stali" tworzenia sportowych brygad produkcyjnych znalazła licznych naśladowców. Tak więc sportowa brygada produkcyjna „Spójni" przy Państwowym Monopolu Tytoniowym w Krakowie wykonała z nadwyżką podjęte zobowiązania.

Podobne sukcesy uzyskali również piłkarze ligowej drużyny „Włókniarza" w Krakowie, zatrudnieni w Zakładach Garbarskich nr 1, którzy podjęli apel znanego piłkarza Łasiewicza stałego wykonywania 118 % normy miesięcznie. Zobowiązania swoje sportowcy przekroczyli, wykonując przeciętnie 140 % normy.

Niemniejsze osiągnięcia mają członkowie koła sportowego „Stal" przy Zakładach Starachowickich. Po zorganizowaniu sportowej brygady produkcyjnej przeszli na nowe normy pracy i zwiększyli znacznie swą wydajność.

Członkowie koła sportowego „Górnik" pod kierownictwem Władysława Apryasa, górnika z kopalni Brzeszcze, zorganizowali sportową brygadę produkcyjną, która podniosła wydajność swojej pracy do 120 %.

W odpowiedzi na apel załogi Huty „Kościuszko", tenisiści polscy podjęli zobowiązania produkcyjne na cześć 7 rocznicy PKWN

Liczne sportowe brygady produkcyjne powstały również na terenie Łodzi w Zakładach Odzieżowych i Włókienniczych im. Feliksa Dzierżyńskiego. Na Śląsku pierwsze sportowe brygady produkcyjne powstały przy kołach ZS „Spójnia". Inicjatorem brygad był pierwszy zdobywca odznaki SPO na Śląsku ob. Małolepszy.

Henryk Hadasik („Unia" — Chorzów), reprezentant Polski na Międzynarodowy Wyścig Pokoju „Trybuny Ludu", czechosłowackiego dziennika „Rude Pravo" i dziennika niemieckiego „Neues Deutschland".

Sportowe brygady produkcyjne to nowy objaw zmian w treści kultury fizycznej, to nowe świadectwo wzrostu świadomości młodzieży sportowej, to dalsze wzmożenie walki o wykonanie Planu 6-letniego.

W wypowiedziach swoich sportowcy stwierdzają, że uprawianie sportu poważnie przyczynia się do zwiększenia ich wydajności pracy. Świadczą o tym osiągnięcia produkcyjne sportowców — przodowników pracy, jak np. narciarza Swierka, piłkarza Łasiewicza, górnika Nikiela, kolarza Hadasika i innych.

,,Przez współzawodnictwo w sporcie do współzawodnictwa w pracy'' — oto hasło, którym kierują się sportowcy Polski Ludowej.

RADZIECKA KULTURA FIZYCZNA NASZYM WZOREM

Polski ruch sportowy czerpie swe siły z doświadczeń przodującego w świecie sportu radzieckiego. W żadnym państwie na świecie sport nie jest tak masowo uprawiany i tak udostępniony dla wszystkich — jak w ZSRR.

W okresie istnienia władzy radzieckiej wypracowano najlepsze formy organizacyjne ruchu sportowego, oparte na naukowych podstawach. Podstawy te zapewniają stały rozwój masowy kultury fizycznej, przy równoczesnym wspaniałym wzroście poziomu wyników i klasy czołowych sportowców.

Sport polski stara się jak najszerzej wykorzystać doświadczenia radzieckiej kultury fizycznej. Organizując naszą kulturę fizyczną korzystamy z bogatej skarbnicy doświadczeń, teorii i praktyki sportu radzieckiego. Regulamin odznaki SPO oparty jest na wzorach słynnej radzieckiej odznaki GTO.

Stałe kontakty sportowców polskich ze sportowcami radzieckimi przyczyniają się do wzrostu klasy naszych czołowych zawodników. Wysoki poziom moralny, zdyscyplinowanie, prawdziwe

Fragment meczu „Dynamo" Tbilisi — ZS „Unia" we Wrocławiu (80000 widzów)

koleżeństwo, wola walki, głębokie umiłowanie ojczyzny — oto cechy sportowców radzieckich, na których wzorują się sportowcy polscy.

Wiele skorzystali z kontaktów ze sportowcami radzieckimi nasi lekkoatleci, bokserzy, siatkarze i siatkarki, piłkarze i sztangiści. Ci ostatni dzięki cennym radom i wskazówkom kolegów radzieckich, przebywających przez 3 tygodnie w Polsce, ustanowili 26 nowych rekordów Polski. Podczas zawodów w Moskwie wskazówki trenerów radzieckich i przyjacielskie rady mistrzów sportu ZSRR w dużej mierze przyczyniły się do ustanowienia przez naszych lekkoatletów 3 rekordów polski i 10 rekordów życiowych. Sidło, Adamczyk, Potrzebowski i Weinberg, korzystając z rad kolegów ZSRR uzyskali w Moskwie i Berlinie wyniki kwalifikujące ich do czołówki europejskiej. Również szermierze nasi, pływacy, a ostatnio piłkarze wynieśli wiele cennych doświadczeń ze swego pobytu w ZSRR.

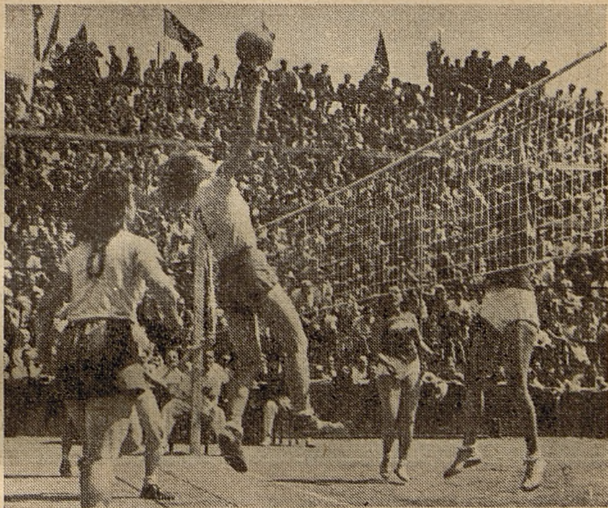
Każda wizyta zawodników ZSRR, każdy kontakt ze sportem radzieckim — to nowe ogromne korzyści dla polskiej kultury fizycznej, to dalszy krok naprzód w budowaniu socjalistycznego sportu.

WSPÓŁPRACA ZE SPORTOWCAMI ZAGRANICZNYMI

Sportowcy polscy utrzymują ożywiony kontakt ze sportowcami zagranicznymi. Celem tych kontaktów jest przede wszystkim pogłębienie przyjaźni i braterstwa ze sportowcami i narodami Związku Radzieckiego, krajów demokracji ludowej, Niemieckiej Republiki Demokratycznej i ze sportowcami robotniczymi w krajach kapitalistycznych. Chodzi również o wymianę doświadczeń i popularyzację sportu polskiego na terenie międzynarodowym.

Kontakty te obejmują prawie wszystkie dyscypliny sportu. Największą i najwspanialszą, tradycyjną już imprezą, w której spotykają się reprezentanci wszystkich krajów demokracji ludowej i robotnicy-sportowcy krajów kapitalistycznych, jest wyścig kolarski organizowany przez redakcje dzienników „Trybuna Ludu", „Rude Pravo" i „Neues Deutschland", tzw. „Wyścig Pokoju". Impreza ta, rozgrywana na trasie Warszawa — Berlin — Praga, jest wspaniałą manifestacją międzynarodowej solidarności wszystkich sportowców walczących o pokój.

,,Wyścig Pokoju" cieszy się ogromną popularnością i gromadzi na trasie niezliczone masy widzów. Przeciętnie każdego roku wyścig gromadził na trasie 6 — 7 milionów ludzi, a ostatnio liczba ta znacznie się zwiększyła.

Fragment meczu siatkówki Polska — Rumunia w Warszawie

Nawiązany w 1950 r. kontakt sportowy z Niemiecką Republiką Demokratyczną staje się coraz silniejszy. Sportowcy polscy niejednokrotnie gościli w NRD, a sportowcy niemieccy przebywali w Polsce. Kontakty te w znacznym stopniu przyczyniły się do zacieśnienia więzów

przyjaźni między sportowcami polskimi a sportowcami NRD, walczącymi o utrwalenie pokoju i zjednoczenie Niemiec.

Oprócz kontaktów sportowców polskich ze sportowcami ZSRR, krajów demokracji ludowej

Uczestnicy „Wyścigu Pokoju" Warszawa—Praha na starcie w Warszawie na stadionie im. WP

i NRD należy jeszcze wymienić ścisłe kontakty ze sportowcami FSGT (Francuskiej Robotniczej Federacji Sportowej i Gimnastycznej) oraz ze sportowcami fińskiej organizacji robotniczej TUL. Poza tym sport polski utrzymuje kontakt ze sportowcami szwedzkich związków zawodowych. Udział sportowców polskich w Akademickich

Mistrzostwach Świata w Szpindlerowym Młynie, Budapeszcie, w Poiana—Stalin i ostatnio w Berlinie — jeszcze bardziej przyczyni się do pogłębienia przyjaźni między narodami miłującymi pokój.

Mówiąc o współpracy sportowców polskich z zagranicznymi należy stwierdzić, że reakcyjne rządy krajów kapitalistycznych za wszelką cenę starają się przeszkodzić tej współpracy i stosują różnego rodzaju szykany.

Szykany te mające na celu utrudnienie współpracy sportowców krajów demokracji ludowej ze sportowcami robotniczymi krajów kapitalistycznych nie potrafią jednak przeszkodzić tym kontaktom opartym na międzynarodowej solidarności postępowych sportowców świata.

SPORT POLSKI W WALCE O POKÓJ

Ramię przy ramieniu ze wszystkimi sportowcami radzieckimi i państw demokracji ludowej, milionami ludzi dobrej woli we wszystkich krajach kuli ziemskiej, biorą udział w walce o pokój sportowcy polscy. Swoją pracą i wynikami sportowymi utrwalają potęgę i sławę Ludowej Ojczyzny. Rozumieją oni dobrze, że umocnienie siły i potęgi Polski Ludowej — to wzmocnienie sił obozu pokoju, to utrwalenie sprawy pokoju. Entuzjastyczną pracą przy warsztatach i piecach, w kopalniach i hutach, odpowiadają na pogróżki podżegaczy wojennych.

Rozumieją, że każdy produkt przygotowany ponad plan przysłuży się sprawie pokoju; każda nowa tona węgla wydobyta ponad plan — wzmacnia obóz pokoju. Każdy nowy członek w kole sportowym, każdy nowy posiadacz odznaki SPO to również wkład sportowców do sprawy utrwalenia pokoju.

Sportowcy polscy uczcili II Światowy Kongres Pokoju nowymi osiągnięciami w pracy i w sporcie. Jedną z delegatek polskich na Kongres była mistrzyni świata Helena Rakoczy, która w imie-

niu sportowców polskich oświadczyła, że poświęcą oni wszystkie swe siły, aby pokrzyżować plany podżegaczy wojennych.

Przez zwiększenie wydajności pracy, socjalistyczne współzawodnictwo i podejmowanie długofalowych zobowiązań, przez podnoszenie poziomu wychowania ideologicznego, dalszy rozwój uświadomienia politycznego i społecznego i wreszcie przez masowe zdobywanie odznaki SPO sportowcy polscy przyczyniają się do sprawy utrwalenia pokoju i budowy socjalistycznej Polski.

SPIS TREŚCI

Termin zwrotu lub zgłoszenie prolongaty.

22 I 44

Cena zł 0,80.